

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-12401

Chișinău

12 Noiembrie 2024

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

nicolae.negru@energie.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Ref.: Scrisoarea nr. 18-69-12170 din 06 noiembrie 2024 / număr unic 951/MEn/2024

Centrul de armonizare a legislației a examinat proiectul hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei, promovat suplimentar Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023 și Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023 și, comunică următoarele.

Proiectul național este elaborat în vederea implementării prevederilor art. 6 lit. c) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, care stabilește că Guvernul creează premisele și condițiile necesare pentru promovarea activităților inovatoare în domeniul energiei, cât și art. 9 alin. (2) din aceeași Lege, care prevede că organizarea activității și atribuțiile Comisiei sunt stabilite în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Astfel, proiectul își propune instituirea cadrului juridic subsidiar pentru crearea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în domeniul energiei în vederea promovării testării și dezvoltării de soluții inovative, produse și tehnologii în domeniul energiei regenerabile, cu accent pe producerea, stocarea, distribuția și utilizarea eficientă a energiei. Totodată, proiectul stabilește structura și organizarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în domeniul energiei, ca responsabilă de gestionarea proiectelor de testare inovativă și coordonarea activităților, având o structură interinstituțională care include reprezentanți ai autorităților publice, mediului academic și experți independenți.

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul Energiei (**Capitolul 15**).

Elaborarea și promovarea proiectului național nu se regăsește expres ca obligație de transpunere în Acordul de Asociere RM-UE, totuși, implementarea acestuia este importantă în măsura în care Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (abrogată și substituită prin Directiva (UE) 2018/2001) este prevăzută în Anexa VIII, Titlul IV, Capitolul 14 (Cooperarea în sectorul energetic) al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță **Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare)**, care promovează utilizarea energiei din surse regenerabile și stabilirea unui cadru național pentru testarea inovațiilor în acest domeniu.

Pentru a susține ideea inovării în energia regenerabilă, art. 3 din Directiva 2018/2001, stabilește obiective pentru creșterea ponderii energiei regenerabile și sprijină dezvoltarea tehnologiilor inovatoare. Adicional, art. 23 din actul UE susține integrarea energiilor regenerabile în piața energetică pentru un sector energetic sustenabil.

De asemenea, prezintă relevanță și **Recomandarea (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022 privind accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile și facilitarea contractelor de achiziție de energie electrică**, care se concentrează pe simplificarea și accelerarea procesului de autorizare pentru proiectele de energie regenerabilă și facilitarea contractelor de achiziție a energiei.

La nivel național, Comisia facilitează autorizarea rapidă a proiectelor de testare inovativă printr-o procedură simplificată de selecție, care stabilește termene pentru procesul de aprobare și deciziile de autorizare și răspunde, astfel, obiectivelor Recomandării UE prin reducerea complexității și timpilor de aprobare/autorizare.

La fel, Recomandarea 2022/822 recomandă statelor membre crearea unui cadru interinstituțional pentru gestionarea proiectelor inovative, instituit de proiectul național, la Secțiunea 2, pct.5 și 6, care stabilește componența nominală a Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. De asemenea, proiectul național, la Secțiunea 1, pct. 4.13 și Secțiunea 3, pct. 33.11 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, conferă Comisiei responsabilitatea de a monitoriza și verifica proiectele de testare inovativă pe toată durata lor, cu obligația de a elabora rapoarte de progres și evaluare finală pentru identificarea și corectarea rapidă a eventualelor erori în acord cu Recomandarea UE.

În concluzie, proiectul național nu transpune direct care norme europene privind inovațiile în domeniul energiei, dar vine să asigure implementarea și alinierea, prin norme naționale detaliate, a prevederilor **Directivei (UE) 2018/2001 și Recomandării (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022**.

/semnat electronic/

Șef-adjunct Centru
Alexandrina Bulat-Rotaru

Ex: Urecheanu Mihaela-Olivia, Tel: 022-250-201, 079543088

Email: urecheanu.mihaela@gov.md

MINISTERUL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI DIGITALIZĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

INSPECTORATUL DE STAT
PENTRU SUPRAVEGHEREA PRODUSELOR NEALIMENTARE
ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

nr. 27/12-3845 din 12 noiembrie 2024

Ministerul Energiei

e-mail: secretariat@energie.gov.md

dan.braga@energie.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat**

email: cancelaria@gov.md

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

email: secretariat@mded.gov.md

Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în limita competențelor atribuite prin lege, a examinat proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic **951/MEn/2024**) și Vă transmite avizul fără propuneri și obiecții.

Cu respect,

Șef Direcția juridică

Sergiu COREȚCHI

Ex: Coretchi S.
e-mail: sergiu.coretchi@issnpc.gov.md

Nr. 386 din 12 noiembrie 2024

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
sveatoslav.mihalache@energie.gov.md
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în
domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-12170 din 05.11.2024, privind avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), (în continuare – proiectul) și expune următoarele.

În pct. 12 din proiect (*În vederea examinării cererii de aprobare, secretariatul Comisiei solicită: 12.2 opinia autorității ale administrației publice locale pe al cărei teritoriu va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată*):

pronumele posesiv „ale” urmează a se substitui cu cuvintele „executive a”.

Art. 17 alin. (4) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei prevede că: „În scopul examinării proiectelor de testare inovativă, secretariatul Comisiei solicită opinia autorității publice locale pe al cărei teritoriu va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată. Ori de câte ori este necesar, **autoritatea executivă a administrației publice locale emite un aviz** cu privire la compatibilitatea inițiativei cu documentația de amenajare a teritoriului și cu documentația de urbanism”;

după cuvântul „teritoriu” se propune completarea cu cuvântul „administrat”.

Art. 3 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală stabilește că autoritățile administrației publice locale exercită, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. În materie de apartenență teritoriul aparține unității administrativ-teritoriale.

Susținem promovarea proiectului, cu luarea în considerație a propunerilor sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM

**Ministerul Afacerilor Interne
al Republicii Moldova**

Nr. 16/4430 din „11” noiembrie 2024

Ministerul Energiei

Copie: **Cancelaria de Stat**

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (**număr unic 951/MEn/2024**) și în limita competențelor funcționale, propune operarea următoarelor modificări și completări.

Denumirea proiectului actului normativ considerăm oportun a fi modificată și expusă în varianta, *„Cu privire la aprobarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei”*.

La elaborarea proiectului de act normativ nu au fost luate în calcul prevederile art. 49 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că, *dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului*. Astfel, în proiectul Hotărârii de Guvern, la punctele 1 și 2, sintagma *„se anexează”* necesită a fi înlocuită cu conținutul *„conform anexei nr.1”* și respectiv *„conform anexei nr.2”*.

Cu referire la structura și conținutul proiectelor *Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă și Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei*, propuse spre avizare, este de menționat că elementele constitutive ale acestora sunt contrare prevederilor art. 41 alin.(1) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Prin urmare în varianta prezentată, nu este asigurată expunerea consecutivă, ordonată și sistematizată a obiectului reglementării, fapt care creează confuzii și poate conduce la aplicarea neconformă a prevederilor actelor normative supra.

De remarcat că potrivit prevederilor art. 46 alin.(2) și (3) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile de conținut ale actelor normative conțin reglementări ale raporturilor sociale care formează obiectul actului normativ. Respectiv, acestea stabilesc reguli drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora, consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor. Mai mult, dispozițiile de conținut se expun într-o succesiune logică, iar cele de drept material le precedă pe cele de ordin procedural. Or, aceste rigori nu au fost respectate la elaborarea proiectelor în cauză.

Din cele constatate distingem că proiectele actelor normative, exprimă o transcriere din prevederile Legii nr. 225/2024 *cu privire la spațiile de testare inovativă*

în materie de reglementare în domeniul energiei, dar nicidecum nu dezvoltă și nu exprimă reglementări clare și definiții în scopul implementării acestora.

Având la bază cele expuse, considerăm oportun revizuirea proiectelor de acte normative propuse spre avizare, prin adaptarea acestora la cadrul legislativ normativ de nivel superior, cu care se află în conexiune.

Secretară de stat

Daniella MISAIL-NICHITIN

Ex. Valeriu Micleușanu
Tel. 022-255-110
e-mail: valeriu.micleusanu@mai.gov.md

Nr. 493-02 din 13.11.2024

La Nr.18-69-12170 din 5 noiembrie 2024

Către: Căcancelaria de Stat a Republicii Moldova
În copie: Ministerul Energiei

În urma examinării proiectului de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), autor – Ministerul Energiei, vă informăm că Agenția de Investiții a analizat proiectul și prezintă următoarele recomandări pentru îmbunătățirea acestuia:

1. Includerea unor prevederi mai detaliate privind protejarea confidențialității informațiilor furnizate de solicitanți, în special detaliile tehnice ale inovațiilor propuse, pentru a asigura protejarea proprietății intelectuale.
2. Sugerăm completarea pct. 13, sbpct. 13.3, cu sintagma „**în termen de cel mult 30 de zile**”, or, în redacția actuală nu este inclus niciun termen, dar formularea sugerează că termenul trebuie să fie prevăzut.
3. La pct. 31 din Regulamentul, propunem substituirea cuvântului „**Organului**” cu forma gramaticală „**Organul**”, dat fiind contextul propoziției de la acest punct.
4. *Detalierea procesului de tranziție de la regimul de testare la implementarea pe scară largă a inovațiilor de succes, pentru a oferi claritate și predictibilitate.*
5. *Considerarea includerii unor stimulente sau facilități pentru proiectele care demonstrează un potențial deosebit de beneficiu pentru sectorul energetic și consumatori, pentru a încuraja participarea și inovația.*

În concluzie, Agenția de Investiții susține adoptarea acestui proiect de hotărâre. Considerăm că implementarea acestui mecanism va contribui semnificativ la stimularea inovației în sectorul energetic și la atragerea investițiilor în domeniu.

Rămânem la dispoziție pentru clarificări.

Cu respect,

Natalia Bejan
Director General
Agenția de Investiții

Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, nr. 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

Nr. 06-01/ 5475 din 19.11.2024

La nr. 18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

sveatoslav.mihalache@energie.gov.md

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) a examinat demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-12170 din 05.11.2024, prin care se solicită avizarea *proiectului de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024, autor – Ministerul Energiei)* și intervine cu următoarele propuneri:

1) **La pct. 5 din anexa nr. 1** la proiectul de Hotărâre, considerăm necesar înlăturarea erorii redacționale și anume repetarea cuvântului „energiei”.

Argumentarea: în textul proiectului au fost identificate erori redacționale ce diminuează din gradul de înțelegere. Obiecție valabilă inclusiv la pct. 31.

2) **La pct. 24 din anexa nr. 1** la proiectul de Hotărâre, considerăm oportună elaborarea modelului Registrului de evidență a deciziilor și recomandărilor Comisiei, prin anexă separată.

Argumentarea: Obligația de a ține un Registru de evidență se materializează odată cu numărul deciziilor adoptate/recomandărilor emise, care necesită a fi monitorizate și sistematizate corespunzător.

3) **La pct. 29 din anexa nr. 1** la proiectul de Hotărâre, propunem ca sintagma „prevăzute de prezenta lege”, să fie substituită cu textul „prevăzute la art. 9 din Legea nr. 225/2024”.

Argumentarea: Expunerea la punctul nominalizat constituie transpunerea art. 14 din Legea nr. 225/2024 în coroborare cu art. 9 din aceeași lege.

Prin urmare, în acest sens se impune indicarea concretă a normei legale.

4) **La pct. 3, subpct. 3.2 din anexa nr. 2** la proiectul de Hotărâre, sintagma „dispozițiilor” urmează să fie substituită cu textul „prevederilor”.

Argumentarea: Utilizarea neuniformă a termenilor lasă loc pentru interpretări a prevederilor expuse.

Mai mult ca atât, potrivit art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea textului proiectului de act normativ, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.

Prin urmare, erorile redacționale ce diminuează din gradul de înțelegere urmează a fi excluse.

5) **La pct. 5 din anexa nr. 2** la proiectul de Hotărâre, textul „sau de către împuterniciții acestuia” considerăm oportun substituirea cu sintagma „sau prin intermediul reprezentanților, cu prezentarea actului ce atestă împuternicirile de reprezentare”. Obiecție valabilă și la pct. 53.

Argumentarea: Reieșind din prevederile art. 45-46 din Codul administrativ, persoanele fizice/juridice participă/acționează în cadrul procedurilor administrative personal sau prin

reprezentanții lor. În procedura administrativă participanții pot fi reprezentați de o persoană împuternicită. Împuternicirile reprezentantului se consemnează în procură (semnată olograf sau prin semnătura electronică) sau în împuternicirea de reprezentare în baza semnăturii electronice create în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (în continuare – împuternicire în baza semnăturii electronice). În măsura în care din conținutul procurii sau al împuternicirii în baza semnăturii electronice nu rezultă altceva, acestea conferă împuterniciri pentru toate acțiunile procedurale ce țin de procedura administrativă. La solicitare, reprezentantul împuternicit prezintă procura sau împuternicirea în baza semnăturii electronice. Valabilitatea procurii este reglementată de Codul civil.

6) La pct. 16 din anexa nr. 2 la proiectul de Hotărâre, sintagma „*pagina oficială de internet*” urmează să fie substituită cu textul „*pagina web oficială*”.

Argumentarea: Conform noțiunii prevăzute la pct. 2 din Regulamentul cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și la cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 728/2023, site web oficial (pagină web) constituie pagină oficială a autorității sau instituției publice, ce conține un ansamblu de informații oficiale în formă electronică și al mijloacelor de dialog interactiv, pe care autoritatea sau instituția publică le pune la dispoziție cetățenilor în rețeaua internet. Obiecție valabilă și la pct. 96.

Violina ȘPAC
Director

AGENȚIA SERVICII PUBLICE A REPUBLICII MOLDOVA
PUBLIC SERVICES AGENCY OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, mun. Chișinău, str. Aleksandr Pușkin, nr. 42

42 Aleksandr Pushkin str., MD-2012 Chisinau

tel.: +373 22 50 46 54, fax: +373 22 21 22 59, e-mail: asp@asp.gov.md, web: asp.gov.md

Nr. 01/1864 din 20.11.2024

La nr. 18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Agenția Servicii Publice a examinat proiectul de *hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei* (număr unic **951/MEn/2024**) și, în limitele competențelor funcționale, vă comunică despre lipsa propunerilor și a obiecțiilor la proiectul dat.

Director

Mircea EȘANU

**AGENȚIA DE STAT PENTRU PROPRIETATEA
INTELECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA**

Str. Andrei Doga nr. 24/1, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova
Tel.: (+373-22) 400-508, email: office@agepi.gov.md
www.agepi.gov.md

**STATE AGENCY ON INTELLECTUAL PROPERTY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

24/1, Andrei Doga Str., MD-2024, Chisinau, Republic of Moldova
Tel.: (+373-22) 400-508, email: office@agepi.gov.md
www.agepi.gov.md

nr. 1862

din 20.11.2024

Ministerul Energiei

*Piața Marii Adunări Naționale, 1
MD-2012, Chișinău, Republica Moldova*
secretariat@energie.gov.md

copie: **Cancelaria de Stat a Republicii Moldova**

*Casa Guvernului, MD-2012,
Chișinău, Republica Moldova*
cancelaria@gov.md

La nr. 18-69-12170
din 05.11.2024

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a examinat proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (**număr unic 951/MEn/2024**), autor – **Ministerul Energiei** și, ținând cont de competența sa funcțională, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Directoare generală adjunctă

Natalia MOGOL

Ex.: Jana Țurcan
Tel.: 022-188567
E-mail: jana.turcan@agepi.gov.md

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF LABOR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău

Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

19.11.2024 nr. 17/5881

La nr. 18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

Copie : Cancelaria de Stat

Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-12170 din 05.11.2024 cu privire la avizarea proiectului de *Hotărâre de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)* și în limita competenței funcționale, comunică lipsă de obiecții/propuneri.

Secretară de Stat

Corina AJDER

Executor: Bulat Liuba

Telefon: (022) 804 468

E-mail: liuba.bulat@social.gov.md

Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”

Republica Moldova, 3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 168
tel. (+373-231) 53-359, 88-359,
E-mail: office@cet-nord.md, www.cet-nord.md
IDNO 1002602003945, Capitalul social: 117 796 320 lei
IBAN: MD39VI022510100000013MDL
B.C. „Victoriabank” S.A., filiala 1 Bălți,
BIC VICBMD2X740

Nr. 500-08/1931 din 21.11.2024

La nr. 02-2861 din 12.11.2024

**Ministerul Energiei
al Republicii Moldova**
secretariat@energie.gov.md
petru.feghiu@energie.gov.md

În atenția: Doamnei Cristina PERETEATCU, Secretar de Stat
Referitor la: avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind *mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*

În contextul demersului Ministerului Energiei al Republicii Moldova referitor la avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind *mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*, expunem următoarele propuneri:

1) În „REGULAMENT-ul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei”, Secțiunea 2 „Organizarea activității Comisiei” - excluderea cuvântului „energie” din denumirea comisiei și expunerea în următoarea redacție: „...Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei...”.

2) Regulamentul ar putea include prevederi care să permită Comisiei să colaboreze cu organisme internaționale sau cu alte autorități de reglementare din alte state, pentru a asigura alinierea cu bunele practici internaționale.

3) Includerea în denumirea „REGULAMENT-ului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă” a sintagmei „în domeniul energiei” și expunerea în următoarea redacție „REGULAMENT de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în domeniul energiei”.

4) Definirea conceptului „Proiect de testare inovativă în domeniul energiei” - „Un proiect de testare inovativă în domeniul energiei este o inițiativă experimentală care explorează și validează noi tehnologii sau soluții energetice pentru a evalua performanța, eficiența și sustenabilitatea acestora înainte de implementarea la scară largă”.

Proiectele inovative în domeniul energiei pot include, dar nu se vor limita la următoarele:

- testarea unor surse alternative de energie (ex. energie solară avansată, energie eoliană, hidrogen);
- proiecte de stocare a energiei (baterii de mare capacitate, stocare pe bază de hidrogen);

- implementarea de sisteme inteligente pentru managementul energiei (smart grids);
 - testarea unor soluții de eficiență energetică în clădiri sau industrie;
 - dezvoltarea și testarea de noi tehnologii de reducere a emisiilor de carbon.
- 5) Simplificarea procedurii de depunere a cererii de aprobare a proiectelor de testare inovativă, de exemplu prin implementarea unui sistem digitalizat pentru depunerea și evaluarea cererilor.
- 6) Elaborarea unui mecanism de evaluare a sustenabilității proiectelor de testare inovativă, incluzând impactul asupra biodiversității, emisiei de carbon și eficienței energetice pe termen lung.
- 7) Încurajarea parteneriatelor publice-private în implementarea de proiecte inovative și scalarea soluțiilor inovatoare. Introducerea unor stimulente financiare, cum ar fi reduceri de taxe sau subvenții pentru proiectele private care colaborează cu autoritățile publice în domeniul energiei.
- 8) Implementarea unui sistem de monitorizare continuă a proiectelor de testare inovativă în domeniul energiei pentru a urmări progresul, impactul și performanța acestora. Datele colectate ar trebui să fie publice, pentru a crește transparența.
- 9) Organizarea de sesiuni de informare și formare pentru toți actorii interesați, inclusiv autorități publice, industrie și publicul larg, privind avantajele și impactul tehnologiilor inovative în domeniul energiei.
- 10) Publicarea periodică a rezultatelor și lecțiilor învățate din proiectele de testare inovativă, pentru a sprijini creșterea cunoștințelor și a colaborării în sectorul energetic.

**Director General interimar
al întreprinderii**

Marian BRÎNZA

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.21-6059 din 21.11.2024

La nr.18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**

cancelaria@gov.md

Ca urmare a examinării *proiectului de hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*, în limitele competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor de ordin conceptual aferente acestuia.

Totodată, recomandăm a se revizui proiectul de hotărâre sub aspect tehnico-normativ, astfel încât **pct.1** și **pct.2** să se redea conform următorului exemplu:

„**1.** Se aprobă:

1.1. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, conform anexei nr.1;

1.2. Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă, conform anexei nr.2.”.

Respectiv, **pct.3** va deveni **pct.2**.

Secretar general

Angela ȚURCANU

Ex: Silvia Muntean

E-mail: silvia.muntean@midr.gov.md

Tel: 022250672

FEE-NORD

Furnizarea Energiei Electrice Nord

S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”

MD-3129, mun. Bălți, str. Strii, 17 „a”

Cod fiscal 1015602003305

Capitalul social 600 000 lei

www.fee-nord.md

e-mail: anticamera@fee-nord.md

Tel: (231) 6-43-07

Nr. 11-1061 din 20.11.2024

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

MD-2012, mun. Chișinău,

str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134

secretariat@energie.gov.md

Referitor la solicitarea Dvs. nr. 02-2861 din 12.11.2024, privind avizarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (**număr unic 951/MEn/2024**), S.A. „FEE- Nord”, comunică că nu are careva obiecții/propuneri asupra proiectului menționat supra.

**Director General interimar
S.A. „FEE-Nord”
Oleg PETELCA**

Exec.: Ceban A.
Tel. 062163456

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr.13-05/3330 din 22.11.2024

la nr. 18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei

copie: Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului *privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*, Vă comunicăm următoarele.

Reieșind din principiile de bază ale protecției mediului prevăzute la art. 3 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, deținem obligativitatea respectării standardelor, normativelor și limitelor admisibile de folosire a energiei în mod sigur pentru mediu, respectiv, urmează de-a fi modificat pct. 18, Secțiunea 3, Anexa nr. 2 al Regulamentului pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei după cum urmează: „*Proiectele de testare inovativă urmează a fi evaluate privind impactul asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și a Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului*”.

Secretar de stat

Grigore STRATULAT

Nr.03-3531 din 25.11.2024

La nr. 18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei
copie: Cancelaria de Stat

Cu referire la proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (*număr unic 951/MEn/2024*), în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

Reieșind din exigențele tehnicii legislative statuate la art.49 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căroră *dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului*, la **pct.1** și **pct.2** din proiectul hotărârii, cuvintele „(se anexează)” se vor substitui cu cuvintele „conform anexei nr.1”, „conform anexei nr.2”.

Cu referire la Anexa nr.1 - Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Conținutul **pct.4.8** din proiect urmează a fi revizuit, deoarece formularea actuală ar putea genera incertitudini în aplicarea normei. În acest sens, se va concretiza care sunt documentele suplimentare ce pot fi solicitate de Comisie și în ce condiții se pot solicita informații suplimentare.

Potrivit **pct.6**, organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei va nominaliza prin ordinul ministrului trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional. Aceasta ar putea intra în conflict cu statutul de independență al experților, care nu ar trebui să fie sub influența unei autorități publice. În acest sens, considerăm judicios stabilirea unei proceduri transparente de selecție a experților printr-un concurs public.

La **pct. 33.7** și **pct. 33.11** se specifică faptul că, Secretariatul realizează inspecții potrivit prevederilor art.31 din Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și monitorizează implementarea proiectelor de testare inovativă. Deși art.31 alin.(3) din Legea citată, stabilește că procedura de efectuare a inspecțiilor este reglementată prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în proiect nu sunt specificate proceduri standard pentru aceste activități. În acest sens, considerăm necesar reglementarea clară a procedurii pentru a asigura transparența și obiectivitatea în monitorizarea proiectelor.

La **pct.36-37** din proiect, se specifică că în cadrul Comisiei poate funcționa un grup de lucru format din experți din diverse autorități. Totuși, nu se precizează clar natura raportului de subordonare între Grupul de lucru și Comisie, dacă recomandările Grupului de lucru sunt obligatorii pentru Comisie sau doar consultative. Lipsa stabilirii raporturilor concrete ar putea afecta procesul decizional al Comisiei.

Cu referire la Anexa nr.2 - Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă.

Ținând cont de faptul că, potrivit **pct.9** Secretariatul Comisiei, cu acordul Comisiei, poate să acorde derogări de la prezentarea anumitor documente atunci când consideră că acestea nu sunt necesare pentru examinarea proiectului, se impune necesitatea, stabilirii criteriilor clare privind aplicarea derogărilor și justificările necesare.

Potrivit **pct.17**, se permite organizarea consultărilor publice la discreția Secretariatului Comisiei, în timp ce **pct.18** specifică necesitatea acestora pentru proiectele care pot avea un impact semnificativ asupra mediului sau comunităților locale. În acest sens, considerăm necesar stabilirea unui cadru mai clar pentru aceste consultări, incluzând criterii obiective pentru evaluarea „*impactului semnificativ*” și durata de desfășurare a consultărilor (de ex. minimum 30 de zile, cum este prevăzut la **pct.18**).

De menționat că, în conținutul punctelor **86 și 88** se face referire la punctele 80, 82 în mod confuz, afectând înțelegerea ordinii corecte a procedurilor. Ținând cont de faptul că, **pct.80** reglementează proceduri specifice retragerii dreptului, dar nu clarifică aplicabilitatea în caz de informații false, se va corecta și actualiza referințele, astfel încât fiecare punct să se refere la etapele procedurale corecte.

Pct.97 nu specifică în mod clar care sunt procedurile și responsabilitățile exacte ale secretariatului Comisiei în procesul de pregătire a raportului anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic. Este necesar de stabilit mai detaliat, ce activități implică pregătirea raportului și care sunt documentele sau datele care trebuie colectate pentru acest proces.

De asemenea, **pct.98** trebuie să stabilească în mod clar condițiile, procedurile și termenele în care Comisia poate solicita modificări și/sau completări la raportul anual. Urmează de expus procedura prin care Comisia poate cere ajustări, specificând cazurile și criteriile pentru astfel de cereri. Totodată, va fi prevăzut un termen explicit pentru realizarea modificărilor, cu indicarea unor eventuale sancțiuni pentru nerespectarea acestuia, pentru a asigura conformitatea și transparența procesului.

La fel, conținutul **pct.99** urmează a fi revizuit, pentru a defini în mod detaliat categoriile de date și informații ce trebuie incluse în raportul anual, astfel încât să fie clar ce tipuri de informații sunt necesare. Exemple de categorii incluse pot fi date financiare, date privind progresul proiectului, precum și alte informații esențiale care sunt considerate relevante.

Termenul „*alte date și informații*” va fi clarificat printr-o listă orientativă sau prin specificarea criteriilor care califică informațiile suplimentare drept necesare. De asemenea, se recomandă aprobarea unui model tip de raport și stabilirea termenului de prezentare a acestuia, pentru a asigura uniformitatea și transparența în procesul de raportare. Aceste clarificări vor contribui la o mai bună înțelegere a cerințelor de raportare și vor facilita monitorizarea eficientă a acestuia.

Secretar general

Ina VOICU

S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”

MD-3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180 "A",
e-mail: anticamera@rednord.md Tel./Fax. (0231) 5-31-00/5-31-18
IDNO 1003602006563 Cod TVA 1200555
Cod IBAN MD70VI222400001171264MDL
BC "Victoriabank" SA fil. nr. 1 m. Bălți;
Codul băncii VICBMD2X740

Nr. ____STP-11/2022____ din “__25.11.2024__”

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134, et.3

Email: petru.feghiu@energie.gov.md
secretariat@energie.gov.md

Prin prezenta, administrația S.A. „RED-Nord” Vă aduce la cunoștință că a examinat adresarea DVS. Nr. 02-2861 din 12.11.2024 referitor la avizarea proiectului Hotărârii Guvernului *privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*.

Vă informăm că administrația S.A. „RED-Nord” susține aprobarea regulamentelor menționate în hotărâre și consideră că modul de organizare și funcționare a Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, va contribui la stimularea inovațiilor și soluționarea problemelor din domeniul energiei. De asemenea, Vă comunicăm că nu avem propuneri sau careva obiecții asupra proiectului de hotărâre menționat.

Cu respect,

Director general interimar
S.A. "RED-Nord"

Romeo LOPOTENCU

MD-2005 mun.Chișinău, str. Albișoara 38, Tel. (022) 820-770, E-mail: am@am.gov.md, Web: http://am.gov.md

Nr. 08/1695/2024 din 15.11.2024

**La nr. 18-69-12170 din
5.11.2024**

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

În contextul demersului Cancelariei de Stat a Republicii Moldova Nr.18-69-12170 din data de 05.11.2024, cu referire la avizarea proiectului de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), autor - Ministerul Energiei, Agenția de Mediu în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele obiecții și propuneri.

Reieșind din principiile de bază ale protecției mediului prevăzute la art. 3 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, deținem obligativitatea respectării standartelor, normativelor și limetelor admese de folosire a energiei în mod sigur pentru mediu, urmează de-a fi modificat totalmente pct. 18, Secțiunea 3, Anexa nr. 2 al Regulamentului pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei după cum urmează: "Proiectele de testare inovativă urmează a fi evaluate privind impactul asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și a Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului".

Agenția de Mediu mizează pe respectarea principiilor de bază ale protecției mediului la elaborarea actului dat.

Director adjunct

Nicolae Strulea

MD-2004 mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 162
Tel. 20 45 12; E-mail: cancelaria@maia.gov.md, WEB: www.maia.gov.md

Nr. 2024PHG-3832 *din 21.11.2024*

La nr. _____ din _____

Ministerul Energiei

Copie: Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului hotărârii privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniu energiei (număr unic 951/MEn/2024), Vă comunicăm următoarele.

Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord:

La Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei:

La pct. 2:

2.1. observăm că Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este definită în articolul 5 din Legea nr. 225/2024 cu privire la cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare - Legea). Astfel că, nu se justifică reproducerea definiției acesteia într-un act subordonat Legii.

2.2. atragem atenția că articolul 13 alineatul (3) din Lege doar menționează secretariatul Comisiei în contextul coordonării de către acesta a activității grupului de experți. De fapt, atribuțiile Secretariatului se regăsesc în tot textul Legii, astfel că reglementarea repetată a acestor atribuții printr-o hotărâre de Guvern este inutilă. Obiecție valabilă și pentru punctul 4, 5, 8, 11, 12, 13 care reproduce textul articolului 9 alineatul (1) și 13 alineatul (1), (3), (6) din Lege.

La pct. 9, prevederile acestuia în partea ce ține de reglementarea posibilității eliberării fără aprobarea Guvernului este contrar prevederile articolului 13 alineatul (5) din Lege care stabilește că „Înlocuirea membrilor are loc printr-o nouă dispoziție a Guvernului, pe baza unei noi nominalizări efectuate în conformitate cu prevederile alin.(2) și alin.(3)” Or, eliberarea va fi succedată de o nouă numire, ceea ce reprezintă ipoteza *înlocuirii* din textul Legii. Deci, în orice caz, eliberarea și numirea unor noi membri se va face de către Guvern.

La pct. 15, în partea ce ține de paritatea de voturi, atragem atenția că această ipoteză este reglementată ca normă generală de Codul administrativ în articolul 135 alineatul (7).

La pct. 16, autorul proiectului nu a reglementat situația în care președintele nu a desemnat un membru al Comisiei care să conducă ședințele în absența sa. Cine va conduce ședințele în lipsa desemnării? Cine decide în locul președintelui desemnarea membrului responsabil să conducă ședința.

La pct. 23, în opinia Ministerului prevederile punctului dat, în partea ce ține de reglementarea termenului de comunicare a deciziilor Comisiei, sunt contrare

prevederilor articolului 139 alineatul (1) din Codul administrativ „Un act administrativ individual devine valabil pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia (...)”. Prin prisma acestei norme, termenul de comunicare nu are nici o relevanță, întrucât pînă la momentul comunicării decizia nu produce nici un efect juridic față de destinatarul acesteia.

Mai mult ca atît, din prevederile articolului 27 coroborat cu art. 62 din Codul administrativ deducem, pe de o parte, că termenele se stabilesc fie de Codul administrativ, fie prin legi speciale, iar, pe de altă parte, în cazul în care nu este stabilit un astfel de termen, autoritatea publică are dreptul discreționar de a stabili un termen rezonabil care „*va lua în considerare circumstanțele de fapt ale fiecărui caz în parte*”. Deci, reglementarea prin hotărîre a unor termeni pentru efectuarea unor acțiuni sunt contrare spiritului și normelor Codului administrativ și în loc să faciliteze activitatea Comisiei și a Secretariatului o va îngreuna.

La pct. 32, nu este clar statutul juridic al Secretariatului Comisiei, va avea această personalitate juridică sau nu? Dacă da, care va fi forma organizatorico-juridică? din ce surse va fi finanțată activitatea? Din prevederile pct. 35, care reglementează capacitatea Secretariatului de a încheia convenții civile se deduce, totuși, că acesta va avea personalitate juridică. Deci, autorul proiectului urmează să reglementeze cu claritate aspectele incerte invocate mai sus.

În Regulamentul de punerea în aplicare a proiectelor de testare inovativă:

La pct. 4, atragem atenția autorului proiectului că pe tot parcursul Legii, se utilizează noțiunea de „solicitare de aprobare a unui proiect de testare inovativă”. Astfel, pentru asigurarea unității terminologice între actele normative, considerăm necesar ca noțiunea de „cerere de aprobare” să fie substituită cu noțiunea de „solicitare de aprobare”.

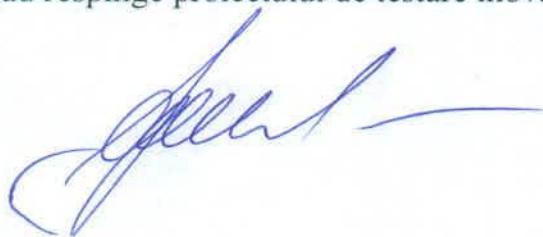
La pct. 5, în opinia Ministerului reglementarea modalității de semnare și de depunere a cererilor este inutilă, atîta timp cît Codul administrativ reglementează pentru toate procedurile administrative condițiile de formă și conținut al petiției (*cererii*).

La pct. 10, prevederile acestuia, în partea ce ține de inadmisibilitatea cererii în cazul neprezentării documentelor, sunt contrare prevederilor 78 alineatul (3) din Codul administrativ care stabilește că „În cazul în care participantul care a inițiat procedura nu prezintă documentele sau dovezile solicitate de autoritatea publică în termenele rezonabile stabilite de aceasta și nu există temeiuri de suspendare a procedurii sau de repunere în termen, autoritatea publică poate constata **renunțarea tacită la procedură**”.

La pct. 28, observăm că potrivit articolului 18 litera b) din Lege, Comisia nu emite decizii de respingere ci doar recomandare motivată de respingere a cererii. Decizia, potrivit articolului 19 din Lege, trebuie să o ia Guvernul, în baza recomandării Comisiei. Or, competența de respingere a cererii aparține acelei autorități care deține competența de aprobare a cererii. Considerăm că o cerere nu poate fi respinsă printr-un act de recomandare. Obiecție valabilă și pentru pct. 67

La pct. 29, avînd în vedere considerente invocate la punctul 28, apreciem că recomandările emise de Comisie nu au efect juridic, adică acestea nu dau naștere, nu modifică sau nu sting, anumite raporturi juridice. Prin urmare acestea nici nu pot fi contestate separat de actul administrativ individual, în speță, Hotărîrea Guvernului prin care se va aproba sau respinge proiectului de testare inovativă.

Ministru

Ludmila CATLABUGA

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**

Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1
MD – 2001, Chișinău,
Republica Moldova
tel: (+373 22) 27-14-78
Fax: (+373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES OF
MOLDOVA**

1, Ștefan cel Mare și Sfânt Ave.
MD – 2001, Chișinău,
Republic of Moldova
tel: (+373 22) 27-14-78
Fax: (+373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm.md

Nr. 717-12/7 din 25.11.2024

La nr. 02-2861 din 12.11.2024

**Ministerul Energiei al Republicii
Moldova,**

Secretar de Stat Cristina PERETEATCU

Stimată Doamnă Secretar de Stat,

Prin prezenta, Vă informăm că Academia de Științe a Moldovei avizează pozitiv proiectul Hotărârii Guvernului *privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*. Totodată, venim cu următoarele propuneri cu referire la Regulamentul *privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (Anexa nr. 1)*:

1. la pct.4.3 de a înlocui sintagma “activității operaționale” cu “activitatea operațională”;
2. la pct.5 de specificat, cum se desemnează președintele Comisiei;
3. la pct.15 de concretizat modul de exprimare a votului - „deschis” sau „secret”;
4. la pct.22 de concretizat noțiunea „Consiliului”;
5. pct.27 dublează pct.11;
6. la pct.33.4 și pct.33.5 de a înlocui cuvântul “întocmesc” cu “întocmește”.

**Cu respect,
Vicepreședinte,
membru corespondent**

Svetlana COJOCARU

Ministerul Energiei al Republicii Moldova
Piața Marii Adunări Naționale nr. 1
MD-2012, mun. Chișinău
secretariat@energie.gov.md

Scrisoare de ieșire 0505/220969-20241127

La nr. de intrare 20241113-86286

La nr. 02/2861 din 12.11.2024

Stimată dnă Cristina Pereteatcu, Secretar de Stat,

Prin prezenta, ÎCS „Premier Energy” SRL vă informează că a recepționat spre avizare proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024).

În acest context, vă comunicăm că ÎCS „Premier Energy” SRL nu are propunerilor și/sau obiecțiilor asupra proiectului vizat.

Cu respect,
Porohonciuc Galina
Administrator ÎCS „Premier Energy” SRL

Ex. N. Ciubotaru,
tel:022431883

TERMŌELECTRICA S.A.

Societatea pe Acțiuni „TERMŌELECTRICA”

Str. Tudor Vladimirescu, 6, MD-2024, Chișinău, Republica Moldova

Tel: +373 22 43 64 59, e-mail: anticamera@termoelectrica.md, www.termoelectrica.md

Cod Fiscal: 1003600026295; Capitalul social: 554051660 lei

Nr. 79/2491 din 27.11.2024
La nr. 02-2861 din 12.11.2024

Ministerul Energiei

Bul. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134,

MD-2012, mun. Chișinău

e-mail: secretariat@energie.gov.md

petru.feghiu@energie.gov.md

Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

Agenția Proprietății Publice

Str. Vasile Alecsandri, 78,

MD-2012, mun. Chișinău

e-mail: corespondenta@app.gov.md

Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că, a examinat proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul **actului** respectiv, în partea ce ține de competența sa.

Director General al întreprinderii

Iurie RAZLOVAN

27.11.24 nr. 46-39/3111
La nr. _____ din _____

Ministerului Energiei
email: secretariat@energie.gov.md

cu privire la
examinarea proiectului de hotărâre

La data de 12 noiembrie 2024, Întreprinderea de Stat „Moldelectrica” a recepționat scrisoarea Ministerului Energiei cu nr. 02-2861, prin care s-a solicitat examinarea și avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei [număr unic 951/MEn/2024].

În urma examinării proiectului Hotărârii Guvernului, Î.S. „Moldelectrica”, în limitele competențelor funcționale și reieșind din domeniul său de activitate, nu are careva propuneri sau obiecții.

Cu respect,
Director general interimar
Sergiu APARATU

Executor
Jurisconsult cat. I
Veaceslav SOLTAN
022-253-580

Aviz

la mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei

Institutul de Energetică a Universității Tehnice din Moldova, ca răspuns la scrisoarea cu Nr. 02-2861 din 12 noiembrie 2024, cu privire la mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) vine cu următoarele propuneri/obiecții:

- Conform pct.4, Comisia are o mulțime de atribuții și responsabilități. Din proiectul de HG nu este clar dacă Comisia data se remunerează financiar sau nu? Din experiența unor Comisii similare anterioare, realizarea atribuțiilor acestora a fost imposibil de a fi realizate, în baza unei lipse a finanțări pentru membrii acesteia. Ca exemplu poate servi Comisia Națională de Schimbări Climate. A se vedea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Comisiei naționale privind schimbările climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 444/2020.
- La art.4, pct.4.6 nu este clar pentru ce fel de proceduri de selecție (a cui?) sunt necesare participările în spațiile de testare. Punctul necesită a fi reformulat.
- La pct. 5, componența nominală a Comisiei, din anul 2022, Institutul de Energetică este parte juridică a Universității Tehnice a Moldovei.
- La pct. 5.7 la sfârșit de Energetică de adăugat din cadrul Universității Tehnice a Moldovei.
- Cerințele incluse în punctul 7 față de experții independenți sunt prea dure. La nivel național, majoritatea experților din domeniu energetic, sunt angajați în cadrul unor instituții publice, companii private sau asociații profesionale. Pentru a înțelege mai clar expunerea acestui punct, este necesar de dat o definiție clară ce înseamnă **întreprindere din domeniul energetic**. Un SRL, care practică activități de consultanță în domeniul energetic poate fi considerată întreprindere?

- După pct. 19 de adăugat un alt punct, ce prevede următoarele: *In cazul identificării unor situații de conflict expuse în Anexa prezentului regulament, membrul Comisiei se retrage de la luarea deciziilor individuale sau locul acesteia este substituit cu un membru supleant.*
- Categoriile de personal expuse în pct. 34, nu sunt relevante acestei funcții de Secretariat. Este necesar să fie identificate persoane relevante și dedicate acestui proces. Cumularea, cel puțin așa se subînțelege din formularea punctului dat, nu vor da rezultatele cuvenite funcționării acestui organ.

Cu respect,
Dr., Mihai TÎRȘU,
Director,
Institutul de Energetică

Nr. 25 - 1807 din 28.11.2024

MINISTERUL ENERGIEI

Prin prezenta, IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED), instituția publică de suport care are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite în conformitate cu HG 1060/2023, în contextul demersului Nr. 02-2861 din 12 noiembrie 2024, privind avizarea proiectului *Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*, vă informează că a examinat proiectul de hotărâre menționat și vă comunică propunerile și comentariile conform tabelului anexat..

Cu respect,

Director

Ion MUNTEAN

Ex.: Cristina MIDONI
tel.: (022) 499 444 (ext. 3)
e-mail: cristina.midoni@cned.gov.md

TABEL DE DIVERGENȚE

**al proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei
(număr unic 951/MEn/2024)**

Autorul propunerii	Proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)	Modificări propuse în proiectul de hotărâre
IP Centrul Național pentru Energie Durabilă	Anexa nr. 1. Cap. I, Sect. 3, pct. 36 <i>„ 36. În cadrul Comisiei poate funcționa un grup de lucru format din experți din cadrul organului central de specialitate al autorității administrației publice în domeniul energiei, organului central de specialitate al autorității administrației publice pentru resurse naturale și mediu, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Universității Tehnice a Moldovei.”</i>	Se propune a se include în cadrul grupului de lucru și IP Centru Național pentru Energie Durabilă.
	Anexa nr. 1. Regulament privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.	Se recomandă a se adăuga un punct suplimentar după pct. 20 care va stipula acțiunile în cazul apariției unui eventual conflict de interese și retragerea unui membru din examinarea proiectului cu stipularea cazurilor de conflict de interese în cadrul mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei.
	Anexa nr. 2, Sect. 2, pct. 7 <i>„7.13 calendarul de raportare propus pentru a urmări progresul proiectului de testare inovativă.”</i>	Se recomandă a se completa cu un subpunct ce ține de descrierea conceptuală a proiectului cu prezentarea viziunii/planului de monitorizare a implementării proiectului, cu indicatori și metodologii relevante de monitorizare.
	Anexa nr. 2, Sect. 2, pct. 7.2	Se recomandă a se completa lit.b) cu următorul conținut: <i>nu se află într-o situație de conflict de interese în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză, în cazul în care, la momentul depunerii cererii, persoana fizică sau juridică</i>

		<i>identifică existența unui conflict de interese, aceasta are obligația de a declara acest fapt odată cu depunerea dosarului.</i>
	Anexa nr. 2, Sect. 2, pct. 7.8	Se recomandă a se completa lit.a) cu următorul conținut: <i>dimensiunea inovatoare a proiectului propus, acesta având posibilitatea de a aduce o contribuție importantă la dezvoltarea sectorului energetic dar și a ideilor, mecanismelor de eficientizare energetică în Moldova și/sau la nivel internațional;</i>
	Anexa nr. 2, Sect. 2, pct. 37	Se recomandă a se completa cu un nou subpct. cu următorul conținut: <i>Derogări de la prevederile cadrului normativ privind achizițiile publice.</i>

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Data aplicării
semnăturii electronice nr. 07/5-03/605/1865

la nr. 18-69-12170 din 05 noiembrie 2024

*Referitor la proiectul de hotărâre pentru aprobarea
Regulamentului cu privire la criteriile de durabilitate
și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră*

Ministerul Energiei

e-mail: secretariat@energie.gov.md

În copie: **Cancelaria de Stat**

e-mail: cancelaria@gov.md

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12170 din 05 noiembrie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre *privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)* și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

În Nota de fundamentare anexată la proiectul de hotărâre este menționat faptul că, la etapa actuală este dificil de a estima careva costuri implicite asupra bugetului de stat, ca urmare a implementării prevederilor acestuia. Totodată, în capitolul 4.2 din Notă se propune de analizat experiența, în acest domeniu, din Slovenia și se redau modele care se referă la impactul asupra gospodăriilor casnice.

Astfel, se consideră necesar ca autorul să aducă claritate referitor implicațiile bugetare ale prevederilor proiectului nemijlocit asupra bugetului de stat.

Secretat de Stat

MAIA SAVVA

Executor: *Cristina Lașcu*
tel.: (022) 26-26-77
e-mail: cristina.lascu@mf.gov.md

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/787-1645 din 29 noiembrie 2024

Nr.18-69-12170 din 05 noiembrie 2024

Ministerul Energiei

secretariat@energie.gov.md

În copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 29 noiembrie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern *privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Proiectul la anexa nr.2 prevede aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă.

Reieșind din prevederile pct.29 din proiectul Regulamentului se atestă că în cazul deciziei de respingere a cererii, solicitantul este în drept să conteste decizia Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în instanța de contencios administrativ, în termenii și condițiile stabilite în Codul administrativ nr.116/2008.

Astfel, ținem să menționăm că proiectul nu stabilește clar cine va avea nemijlocit calitatea procesuală în instanța de judecată de participant - reclamant sau pârât Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, Ministerul Energiei sau Guvernul la contestarea în instanța de judecată a deciziilor Comisiei de respingere a cererii.

Alexei Gherțescu

Președinte

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 421 din 10 decembrie 2024

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
sveatoslav.mihalache@energie.gov.md
copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

repetat II la proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat notificarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 02-3091 din 09.12.2024, privind promovarea spre expertizare a proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), (în continuare – proiectul) și expune următoarele.

Cu toate că în Sinteza la proiect este consemnat că autorul a acceptat propunerea CALM, aceasta nu se regăsește în textul proiectului, motiv din care o reiterăm.

În pct. 12 din proiect (*În vederea examinării cererii de aprobare, secretariatul Comisiei solicită: 12.2 opinia autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu administrat va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată*):

după cuvântul „autorității” urmează a se completa cu cuvintele „executive a”.

Art. 17 alin. (4) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei prevede că: „În scopul examinării proiectelor de testare inovativă, secretariatul Comisiei solicită opinia autorității publice locale pe al cărei teritoriu va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată. Ori de câte ori este necesar, **autoritatea executivă a administrației publice locale emite un aviz** cu privire la compatibilitatea inițiativei cu documentația de amenajare a teritoriului și cu documentația de urbanism”;

Susținem promovarea proiectului, cu luarea în considerație a propunerii menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM

SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE AL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 166 tel. 022-239-625, fax 022-234-068, e-mail: sis@sis.md

11 decembrie 2024

Nr. E/13586

La scrisoarea Cancelariei de Stat
nr.18-69-12170 din 05.11.2024

Ministerul Energiei

Copie: Cancelaria de Stat

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat proiectul *hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)* și, în limita competenței funcționale, comunică despre susținerea conceptuală a proiectului.

Subsecvent, intervenim cu o propunere la pct. 5.4 și pct. 36 din *proiectul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei*, în ceea ce privește componența nominală a Comisiei, și anume excluderea Serviciului de Informații și Securitate în calitate de membru al acesteia.

Remarcăm faptul că statutul de membru al Comisiei excedează competențele prevăzute la art. 3 din Legea nr.136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, or în atribuțiile acestuia nu se regăsește testarea inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Totodată, în vederea atingerii obiectivelor propuse prin elaborarea proiectului, Serviciul, prin prisma atribuțiilor funcționale, în conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 136/2023, va acorda suportul necesar ce vizează furnizarea informațiilor relevante ce i-au devenit cunoscute în activitatea sa de culegere de informații, nefiind necesară deținerea statutului de membru al Comisiei menționate supra.

Alexandru MUSTEAȚA
Director

FEE-NORD

Furnizarea Energiei Electrice Nord

S.A. „Furnizarea Energiei Electrice Nord”

MD-3129, mun. Bălți, str. Strii, 17 „a”

Cod fiscal 1015602003305

Capitalul social 600 000 lei

www.fee-nord.md

e-mail: anticamera@fee-nord.md

Tel: (231) 6-43-07

Nr. 12-1219 din 11.12.2024

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

MD-2012, mun. Chișinău,

str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 134

secretariat@energie.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

MD-2012, mun. Chișinău,

Piața Marii Adunări Naționale, nr. 1

cancelaria@gov.md

Referitor la solicitarea Dvs. nr. 02-3091 din 09.12.2024, privind expertizarea proiectului de Hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicarea a inovațiilor în domeniul energiei **(număr unic 951/MEn/2024)**, S.A. „FEE- Nord”, comunică că nu are careva obiecții/propuneri asupra proiectului menționat supra.

**Director General interimar
S.A. „FEE-Nord”
Oleg PETELCA**

Exec.: Ceban A.
Tel. 062163456

S.A. „Rețelele Electrice de Distribuție Nord”

MD-3100, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180 “A”,
e-mail: anticamera@rednord.md Tel./Fax. (0231) 5-31-00/5-31-18
IDNO 1003602006563 Cod TVA 1200555
Cod IBAN MD70VI222400001171264MDL
BC “Victoriabank” SA fil. nr. 1 m. Bălți;
Codul băncii VICBMD2X740

Nr. ____STP-12/2158____ din “__16.12.2024____”

Ministerul Energiei al Republicii Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 134

Email: diana.trifan@energie.gov.md
secretariat@energie.gov.md
cancelaria@gov.md

Prin prezenta, administrația S.A. „RED-Nord” Vă aduce la cunoștință că a examinat adresarea DVS. Nr. 02-3091 din 09.12.2024 referitor la expertizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (**număr unic 951/MEn/2024**).

Vă informăm că administrația S.A. „RED-Nord” nu are propuneri și/sau obiecții asupra proiectului de hotărâre menționat.

Cu respect,

Director general interimar
S.A. "RED-Nord"

Romeo LOPOTENCU

Șef Serviciul Tehnic de Producere

0231 5 31 08

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/22441 din 20.12.2024
La nr. 02-3091 din 09.12.2024

Ministerul Energiei

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de Hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 7 (șapte) file.

Director

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG24/10229 din 20.12.2024

la proiectul de hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) *Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor*".

Materialele aferente proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-energiei-in-conformitate-cu-prevederile-art-23-alin-1-din-legea-cu-privire-la-actele-normative-nr-1002017-anunta-despre-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-privind-mecanismul-de-punere-in-aplicare-a-inovatiilor-in-domeniul-energiei/13455> Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop instituirea cadrului juridic pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și instituirea cadrului juridic pentru aprobarea și implementarea proiectelor de testare inovativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota de fundamentare care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
 - b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;*
 - c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;*
 - d) analiza impactului de reglementare;*
 - e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;*
 - f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;*
 - h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
 - i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.*"
- Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „*d) analiza impactului de reglementare*". Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, analiza redacției propuse denotă utilizarea unor *formule ambigue* ("de o înaltă reputație profesională", "și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei", "de natură patrimonială", "o hotărâre de retrimiteră", "expuse în Anexa prezentului regulament", "se retrage") și utilizarea unor *termeni nereglementați/terminologie neuniformă* ("încălcări grave", "o hotărâre de retrimiteră", "îndrumări specifice"), fapt care poate condiționa incertitudine la etapa implementării normelor și multiple riscuri de corupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului necesită ajustate la exigențele vizate de standardele naționale anticorupție vizate de prevederile art.12 alin.(1), art.14 alin.(2) lit.b), art. 24 al Legii nr.82/2017, art.2 al Legii nr. 133/2016 și exigențele cadrului normativ primar de resort - art.16, art.23 alin.(4), art.28, art.29 alin. (2), art.16 al Legii nr.225/2024.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea desfășurată de către *Comisiei* pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și organului central de specialitate al administrației în domeniul energiei (Ministerul Energiei). Analiza prevederilor propuse, denotă unele carențe ce pot condiționa difuncționalitatea proceselor administrative reglementate, după cum urmează:

- insuficiența implementării restricțiilor (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr. 82/2017;
- soluționarea conflictului de interese real;
- consultarea publică a cererilor de aprobare aflate în procedura de examinare;
- depunerea declarațiilor cu privire la interese/lipsa intereselor personale;
- atribuții excesive de reglementare exercitate de către organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei;
- lipsa unui sistem de apreciere a gravității încălcării admise, fapt care va determina discreția absolută

a membrilor Comisiei în sensul delimitării gravității încălcării și aplicării unor măsuri restrictive corespundente, etc.

Deficiențele prenotate, sunt fost analizate suplimentar în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Anexa nr.1; Pct.7

7. Organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei nominalizează, prin ordinul ministrului, trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional, conform pct.5 subpct.5.8, în urma unei proceduri transparente de selecție. Aceștia pot fi cetățeni moldoveni sau străini care se bucură de o înaltă reputație profesională, cu o experiență profesională de minim 8 ani în domeniul energetic, la nivel național și/sau internațional. Experții independenți nu pot fi funcționari publici, membri în conducerea, angajați sau consultanți ai întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei. Calitatea de expert este incompatibilă cu funcția de membru în conducerea, cu statutul de angajat sau consultant al întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova în ultimii trei ani calendaristici, respectiv nu pot deține acțiuni sau interese financiare directe sau indirecte în întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova.

Obiecții:

Primo, cu referire la expresia "de o înaltă reputație profesională", se remarcă faptul că aceasta atribuie caracter ambiguu normei, fapt care denotă neînțelegerea exigențelor de calitate a legii vizate de art.54 al Legii nr.100/2017. Implementarea normei în redacția propusă poate condiționa interpretarea subiectivă a normei și multiple riscuri aferente delimitării eligibilității unui anumit candidat.

Subsecvent, cu referire la expresia "și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei", se evidențiază prevederile art.12 alin.(1) al Legii nr.82/2017, după cum urmează: *Articolul 12. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate (1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și a altor subiecți ai declarării averii și intereselor personale, se supune limitărilor de publicitate pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice respectă regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute de legislația specială*

care reglementează activitatea acesteia.

În cele din urmă, se remarcă lipsa unei referințe la restricții (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr.82/2017, după cum urmează:

(1) Pentru a asigura funcționarea entității publice în interes public și în afara conflictelor de interese, persoanele care au ocupat o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averii și intereselor personale, care au migrat în sectorul privat (în continuare – foști agenți publici), conducătorii entităților publice, agenții publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale și autoritățile anticorupție responsabile urmează să asigure respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu (în continuare – regim juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare), completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care reglementează activitatea categoriei respective.

(2) Agentul public subiect al declarării averii și intereselor personale este obligat să comunice în scris, în termen de 3 zile lucrătoare, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.

(3) Fostul agent public prevăzut la alin.(1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare:

a) să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective;

b) să evite, timp de un an, angajarea în organizații comerciale și necomerciale dacă, pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice, înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, a avut atribuții directe de supraveghere și/sau control al acestor organizații;

c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;

d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu

Recomandări:

Revizuirea expresiei "de o înaltă reputație profesională", în sensul concretizării aspectelor vizate.

Reconsiderarea expresiei "și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei", prin prisma art.12 alin.(1) al Legii nr.82/2017.

Completarea normei cu referințe la restricții (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr.82/2017.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lacună de drept
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
 - încălcare a incompatibilităților în funcția publică
 - încălcare a restricțiilor în ierarhie în funcția publică
 - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu

	- depășire a atribuțiilor de serviciu ● Legalizarea actelor de: - conflict de interese și/sau favoritism - încălcare a incompatibilităților în funcția publică - încălcare a restricțiilor în ierarhie în funcția publică - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu
--	--

- 2 -

Anexa nr.1, pct.19

19. În vederea pregătirii ședinței în care se examinează un proiect de testare inovativă, membrii Comisiei depun la Secretariatul Comisiei o declarație, în formatul prevăzut în anexa nr. 1, cu privire la lipsa incidenței unui conflict de interese. În cazul identificării unor situații de conflict expuse în Anexa prezentului regulament, membrul Comisiei se retrage de la luarea deciziilor individuale sau locul acestuia este substituit cu un membru supleant, după caz.

Obiecții:

Conform prevederilor art.14 alin.(1)-(2) al Legii nr.82/2017: (1) *În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.*

(2) *Agentul public are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale:*

a) *să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorului entității publice despre conflictul de interese real apărut în cadrul activității sale profesionale, explicînd natura conflictului de interese și cum acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale;*

b) *să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflictul de interese, pînă la soluționarea acestuia.*

Recomandări:

Excluderea expresiei "expuse în Anexa prezentului regulament", substituirea cuvintelor "se retrage" cu prevederile aplicabile ale art.14 alin.(2) lit.b) al Legii nr.82/2017 citate supra.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism

Anexa nr.1, pct.25; Anexa nr.2, pct.17-18, Pct.32-33, pct.49, pct.56

25. În caz de imposibilitatea participării fizice a unui membru al Comisiei, la solicitarea motivată a membrului Comisiei aflat în această situație, președintele Comisiei poate decide participarea acestuia, prin intermediul unor mijloace electronice de comunicare la distanță de natură să asigure securitatea și confidențialitatea ședinței și a documentelor analizate.

17. În funcție de specificul și complexitatea cererii de aprobare, secretariatul Comisiei poate organiza, ori de câte ori consideră necesar, consultări publice referitoare la cererile de aprobare aflate în procedura de examinare.

18. În cazul proiectelor de testare inovativă care se încadrează sub incidența Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și care pot avea un impact semnificativ asupra mediului sau asupra comunităților locale, Comisia, prin secretariat, organizează consultări publice, care implică toate părțile interesate relevante, perioada de consultare publică fiind cel puțin 30 de zile.

32. În cazul în care solicitantul nu comunică acordul de a continua proiectul de testare inovativă în condițiile prezentate în proiectul de Hotărâre de Guvern sau în cazul în care Comisia respinge prevederile proiectului de Hotărâre de Guvern, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei poate introduce modificările propuse de solicitanți și/sau de Comisie și poate reiniția procesul de consultare intraguvernamentală prevăzut la pct.27 –31. În cadrul ședințelor Comisiei, pot avea loc consultări cu solicitantul sau cu orice părți terțe relevante, ori de câte ori este necesar, pentru obținerea acordului solicitantului și/sau majoritatea calificată a membrilor Comisiei pentru a recomanda Guvernului să aprobe proiectul de testare inovativă.

33. După finalizarea procedurii de consultare interguvernamentală, în cazul în care în solicitantul comunică acordul de a continua proiectul de testare inovativă în condițiile prezentate în proiectul de Hotărâre de Guvern, iar Comisia aprobă prevederile proiectului de Hotărâre de Guvern prin vot cu majoritatea simplă, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei va transmite de îndată Guvernului proiectul de Hotărâre de Guvern.

49. În cazul în care, pe parcursul punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă, se constată justificarea prelungirii perioadei de testare, durata punerii în aplicare a proiectului poate fi prelungită cu o perioadă de maximum 5 ani. Participantul solicită prelungirea duratei proiectului de testare inovativă cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea acestuia și furnizează Comisiei toate informațiile pe care le consideră necesare pentru a motiva prelungirea.

56. Prolungirea duratei unui proiect de testare inovativă poate fi aprobată dacă se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

Obiecții:

Prim-plan se remarcă caracterul neuniform al terminologiei utilizate întru delimitarea generică a unui proces (intragovernamentală/interguvernamentală). Terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiasi fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării. în rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților sectoarelor și public, și privat.

Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle entităților/agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici, care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agenții publici, pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate

a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

Recomandări:

Apreciind prin prisma art.54 al Legii nr.100/2017 coroborat art.32 cod administrativ, se recomandă uniformizarea terminologiei și revizuirea formulei permissive de reglementare a activității agenților publici vizați supra.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație

Riscuri de corupție:

- Generale

- 4 -

Anexa nr.1, Pct.41

41. În termen de 7 zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament:

41.1. Organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie, precum și trei persoane nominalizate pentru funcția de membri în Comisie, având calitatea de experți independenți recunoscuți la nivel internațional;

41.2. Organul central de specialitate al autorităților administrației publice pentru resurse naturale și mediu va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;

41.3. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va transmite Guvernului și, în copie, Secretariatului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;

41.4. Serviciul de Informații și Securitate va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;

41.5. Universitatea Tehnică a Moldovei va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;

41.6. Centrul Național pentru Energie Durabilă va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;

41.7. Institutul de Energetică va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie.

Obiecții:

Cu referire la expresia "va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului," se accentuează faptul că, din punct de vedere procedural, demersurile adresate Executivul sunt procesate de către secretariat (Cancelaria de Stat).

Recomandări:

Apreciind prin prisma exigențelor vizate de prevederile art.54, se recomandă excluderea expresiei "și, în copie, secretariatului Guvernului,"

Factori de risc: ● Altceva ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Atribuții paralele	Riscuri de corupție: ● Generale
---	--

- 5 -

Anexa nr. 1 la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

DECLARAȚIE

Subsemnatul (a),, [...] declar pe propria răspundere următoarele: [...] nu am un interes personal de natură patrimonială care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor privind examinarea proiectului de testare inovativă ce face obiectul procedurii de examinare ori angajamente cu persoane care au un interes de natură să îmi afecteze imparțialitatea în procesul de examinare;

sau

[...] am un interes personal de natură patrimonială care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor privind examinarea proiectului de testare inovativă ce face obiectul procedurii de examinare ori angajamente cu persoane care au un interes de natură să îmi afecteze imparțialitatea în procesul de examinare; [...]

Obiecții:

Conform prevederilor art.2 al Legii nr.133/2016: *conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;*

Recomandări:

Excluderea expresiei "*de natură patrimonială*".

Factori de risc: ● Utilizarea neuniformă a termenilor ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Lipsa responsabilității clare pentru încălcări ● Concurența normelor de drept ● Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)	Riscuri de corupție: ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism
---	---

Anexa nr.2, pct.6, pct.97

6. Forma și conținutul cererii de aprobare se adoptă prin ordin al ministrului organului central de specialitate al administrației în domeniul energiei.

97. În termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei va emite un ordin cu privire la forma, conținutul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare.

Obiecții:

Prevederile proiectului citate supra, operează cu norme de blanchetă, or transmit organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, drepturi de reglementare normativă în domenii care îi depășesc competențele (de a aproba, în mod autonom, reglementări cu caracter normativ). Normele de blanchetă contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe exagerate/adaptate convenției unor anumite persoane pentru realizarea unor drepturi etc.

Circumstanța în speță, poate determina exercitarea unor *atribuții extensive de reglementare* de către entitate, or redacția propusă a normelor - asigură posibilitatea stabilirii regulilor convenabile de însăși entitatea responsabilă de executarea legii (autorul nemijlocit al proiectului). În context se remarcă faptul că potrivit art.16 al Legii nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei: *Articolul 16. Solicitarea de aprobare a unui proiect de testare inovativă de către întreprinderea sau persoana fizică interesată*

(1) O întreprindere sau o persoană fizică interesată de aprobarea unui proiect de testare inovativă poate depune o solicitare de aprobare a acestuia.

(2) Procedura și condițiile de aprobare a proiectelor de testare inovativă sunt stabilite în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă.

Astfel, apreciind prin prisma art.29 alin.(2), art.16 al Legii nr.225/2024 coroborat art.32 cod administrativ, se remarcă faptul că atribuția de reglementare în context poate fi exercitată doar sub aspectul reglementării unor aspecte tehnice ce vizează *modelul* cererii prenotate, excluzând prerogativa reglementării unor cerințe de conținut sau procedurale suplimentare.

Recomandări:

Reglementarea în conținutul proiectului a tuturor aspectelor de ordin material și procedural (conținutul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare) și rezumarea atribuțiilor entității publice de reglementare la aprobarea *modelului* cererii depuse în context.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Atribuții extensive de reglementare
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive
- Norme de blanchetă defectuoase

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare
 - nerespectare a regimului cadourilor
 - corupere pasivă
 - corupere activă
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu

	- depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism
--	---

- 7 -

Anexa nr.2 pct.24.2.

24. Comisia analizează și dezbate în ședință cererea de aprobare și va emite, după caz: [...] 24.2. o hotărâre de retrimiteră a solicitării la secretariatul Comisiei pentru o analiză suplimentară, indicând aspectele care trebuie analizate, respectiv avizele și opiniile care trebuie solicitate în mod suplimentar, precum și un termen de recomandare cu privire la îndeplinirea deciziei sale de către secretariatul Comisiei.

Obiecții:

Cu referire la noțiunea "o hotărâre de retrimiteră", apreciind prin prisma normelor de tehnică legislativă, se remarcă faptul că nu corelează cu terminologia specifică și practica de reglementare în context.

Recomandări:

Substituirea expresiei "o hotărâre de retrimiteră", cu expresia "o hotărâre de restituire".

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

- 8 -

Anexa nr.2, pct.35

35. Hotărârea de Guvern de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă va cuprinde cel puțin următoarele elemente: [...]

35.3. derogările temporare de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă;

35.9. sancțiunile aplicabile în caz de încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern, inclusiv condițiile de încetare a proiectului de testare inovativă în caz de încălcări grave;

91. Guvernul va adopta o Hotărâre de lansare a apelului de selecție tematică pentru proiecte de testare inovativă care va cuprinde cel puțin următoarele elemente:

91.3. menționarea derogărilor temporare de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă;

91.4. sancțiunile aplicabile în caz de încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern, inclusiv condițiile de încetare a proiectelor de testare inovativă în caz de încălcări grave;

Obiecții:

Primo, cu referire la noțiunea de "încălcări grave", se remarcă faptul că atât prevederile proiectului cât și prevederile Legii nr. 225 din 31 iulie 2024 (în temeiul căreia acesta a fost elaborat), nu delimitează un sistem de apreciere a gravității încălcării admise, fapt care va determina discreția absolută a membrilor Comisiei în sensul delimitării gravității încălcării și aplicării unor măsuri restrictive corespundente. În context, se remarcă prevederile art.23 alin.(4) al Legii nr. 225 din 31 iulie 2024 după cum urmează: (4) *În cazul în care, pe parcursul funcționării sale, proiectul nu mai îndeplinește una dintre condițiile de eligibilitate prevăzute la art.3 alin.(1), sunt încălcate condițiile prevăzute în hotărârea de aprobare sau prevederile actelor normative care reglementează sectorul energetic aplicabile activităților desfășurate sau în cazul în care există o amenințare cu privire la interesul public ori la siguranța consumatorilor, organul central de specialitate obligă participantul să remedieze, în termen de 15 zile de la data notificării, încălcările sau deficiențele identificate.*

Conform art.5 al Legii nr. 225/2024: hotărâre de aprobare – hotărâre a Guvernului prin care, în conformitate cu prevederile prezentei legi, se aprobă un proiect de testare inovativă, în baza căreia participantul deține

drepturile și obligațiile de a desfășura activități pentru a crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în domeniul energiei și care beneficiază de derogări de la prevederile legale în domeniul energiei, al exploatării și al racordării instalațiilor de producere a energiei sau de la orice alte prevederi legale specificate la dispozițiile tranzitorii care împiedică sau îngreunează în mod substanțial punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă. Derogările de la prevederile legale se aplică în conformitate cu legislația;

Derogările în speță sunt vizate de Anexa la Legea nr. 225/2024.

Prin urmare, cu referire la redacția propusă la pct.35.3., 91.3. se remarcă insuficiența corelării cu cadrul normativ primar, fapt care poate determina riscul exercitării unor atribuții extensive de reglementare de către entitățile vizate de în context de elaborarea/aprobarea hotărârii de Guvern de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă /lansare a apelului de selecție tematică pentru proiecte de testare inovativă.

Atenționăm că, actele normative se elaborează în funcție de ierarhia lor, de categoria acestora și de autoritatea publică competentă să le adopte. În conformitate cu art. 102 din Constituție, art. 36-37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 3, 7, 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor.

În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudența Curții Constituționale, atenționăm că, Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Hotărârea Guvernului este un act juridic secundum legem, Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor, la promovarea unor acte normative nu poate intra în aria de competență a autorității legislative. În acest sens, subliniem că, Curtea Constituțională a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71).

Astfel, analizând prin prisma art.3, 7, 14 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că aplicarea prevederilor proiectului citate supra, în redacția propusă, poate periclita coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice și determina condiții pentru exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către Executiv.

Recomandări:

Apreciind prin prisma principiilor activității de legiferare vizate de art.3 al Legii nr.100/2017, se recomandă revizuirea pct.35.9./91.4 prin prisma art.23 alin.(4) al Legii nr. 225 din 31 iulie 2024.

Completarea prevederilor pct.35.3., 91.3. cu expresia "prevăzute de Anexa la Legea nr. 225/2024." după cuvintele "*derogărilor temporare*".

Factori de risc:

- Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism
 - îmbogățire ilicită
 - influențare necorespunzătoare

	- nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: - conflict de interese și/sau favoritism - influențare necorespunzătoare
--	---

- 9 -

Anexa nr.2 pct.86

86. În cazul în care participanții, solicitanții sau potențialii solicitanți solicită îndrumări specifice, Comisia, pe baza recomandărilor secretariatului Comisiei, poate oferi astfel de îndrumări prin intermediul Secretariatului sau sub forma unei scrisori de îndrumare, în măsura în care acest lucru este compatibil cu prioritățile sale de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 225/2024.

Obiecții:

Conform prevederilor art.28 al Legii nr.225/2024: *Articolul 28. Solicitarea de consiliere și suport*

(1) Orice întreprindere sau persoană fizică care are un interes legitim și îndeplinește condițiile prevăzute la alin.(2) poate solicita consiliere și suport cu privire la punerea în aplicare a prezentei legi, la aplicabilitatea oricărei alte prevederi legale relevante și la funcționarea în spațiul de testare inovativă.

(2) La primirea unei solicitări de consiliere și suport, Comisia emite o adresă de consiliere și suport sub rezerva îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții:

a) solicitarea unei adrese de consiliere și suport pune în discuție o problemă nouă sau nerezolvată de aplicare a prevederilor legale, pentru care nu există suficientă claritate în cadrul juridic existent și nici suficiente orientări generale, disponibile în mod public în practica decizională sau în adresele sale anterioare;

b) există un interes public în furnizarea de îndrumări, deoarece evaluarea, în primă fază, a solicitării de consiliere și suport indică faptul că o clarificare a aplicabilității prezentei legi, a oricărei alte prevederi legale relevante și/sau a funcționării în cadrul unui spațiu de testare inovativă va contribui la o certitudine juridică adecvată și va încuraja activitățile inovatoare în cadrul spațiului de testare inovativă;

c) îndrumările solicitate sunt compatibile cu prioritățile sale în materie de punere în aplicare a prezentei legi.

(3) Îndrumările informale, precum și consilierea și sprijinul, furnizate în temeiul alin.(2), reflectă observațiile Comisiei cu privire la faptele care i-au fost prezentate și nu creează drepturi sau obligații pentru întreprinderea sau pentru persoana fizică care a solicitat consiliere și/sau suport ori pentru orice altă terță parte.

Recomandări:

Apreciind prin prisma prin prisma art.3, 7, 14 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se recomandă substituirea cuvintelor "îndrumări specifice" cu cuvintele "consiliere și suport " și substituirea expresiei "poate oferi astfel de îndrumări" cu expresia "emite o adresă de consiliere".

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop instituirea cadrului juridic pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și instituirea cadrului juridic pentru aprobarea și implementarea proiectelor de testare inovativă.

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Prevederile proiectului necesită ajustate la exigențele vizate de standardele naționale anticorupție vizate de prevederile art.12 alin.(1), art.14 alin.(2) lit.b), art. 24 al Legii nr.82/2017, art.2 al Legii nr. 133/2016 și exigențele cadrului normativ primar de resort - art.16, art.23 alin.(4), art.28, art.29 alin. (2), art.16 al Legii nr.225/2024. Analiza prevederilor propuse, denotă unele carențe ce pot condiționa difuncționalitatea proceselor administrative reglementate, după cum urmează:

- insuficiența implementării restricțiilor (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr. 82/2017;
- soluționarea conflictului de interese real;
- consultarea publică a cererilor de aprobare aflate în procedura de examinare;
- depunerea declarațiilor cu privire la interese/lipsa intereselor personale;
- atribuții excesive de reglementare exercitate de către organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei;
- lipsa unui sistem de apreciere a gravității încălcării admise, fapt care va determina discreția absolută a membrilor Comisiei în sensul delimitării gravității încălcării și aplicării unor măsuri restrictive corespundente, etc.

Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

20.12.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

27.12.2024 nr. 04/2-11521
La nr. 02-3091 din 09.12.2024

**Ministerul Energiei
Cancelaria de Stat**

Urmare examinării proiectului *hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)*, comunicăm următoarele.

Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ a fost elaborat în temeiul art. 6 lit. c) din *Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei*, care stabilesc atribuția Guvernului de a aproba Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Principalul aspect soluționat prin implementarea proiectului *hotărârii Guvernului* constă în implementarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei, stimularea inovației în domeniul energiei, inclusiv accelerarea procesului prin care rezultatele inovării în sectorul energetic sunt introduse în circuitul comercial. Aceasta va aduce beneficii consumatorilor și va contribui la atingerea obiectivelor de decarbonizare asumate de Republica Moldova. În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ.

Totodată, aferent rigorilor normative se vor reține următoarele:

La anexa nr. 1:

În scopul respectării caracterului clar și concis al normei juridice, prevederile de la pct. 2 se vor reformula în sensul exprimării exacte a obiectului de reglementare.

La pct. 4:

Se va revizui conținutul sbp. 4.1, or, potrivit art. 5 din *Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei*, Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei gestionează și supraveghează implementarea proiectelor de testare inovativă. Totodată, după cuvântul „administrației” se va completa cu cuvântul „publice”.

Sbp. 4.3 se va exclude deoarece, conform art. 7 lit. f) din *Legea nr. 225/2024* organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei asigură funcționarea secretariatului Comisiei.

La sbp. 4.5 textul „Legii No. 225/2024” se va substitui cu textul „Legii nr. 225/2024”.

La sbp. 4.13 textul „de – spații” se va substitui cu cuvintele „de spații”.

La sbp. 4.15 cuvintele „sau orice autoritate publică competentă” se va exclude, or, potrivit art. 9 alin. (1) din *Legea nr. 225/2024* doar Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este desemnată în calitate de autoritate competentă pentru a fi sesizată despre cazurile de încălcare a legislației în domeniul punerii în aplicare a proiectelor de testare inovativă. În context, autoritatea investită cu competențe de reglementare și de monitorizare a activităților din sectoarele energiei este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (art. 8 alin. (1) din *Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică*).

La sbp. 4.16 cuvântul „facilitează” se va substitui cu cuvântul „asigură”.

Norma la pct. 5 se va reformula deoarece în varianta expusă contravine art. 13 alin. (5) din *Legea nr. 225/2024* în partea ce ține de actul Guvernului prin care se va constitui Comisia, or, potrivit pct. 159 sbp. 4) din *Regulamentul Guvernului*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 610/2018*, dacă legea nu prevede altfel, dispozițiile Guvernului se adoptă cu privire la aprobarea componentei nominale sau instituționale a comisiilor și altor platforme interguvernamentale de cooperare.

Totodată, urmează a fi reexaminată prevederea ce vizează termenul stabilit pentru constituirea Comisiei, or, normele de dispoziție se includ în textul hotărârii Guvernului și nu în Regulament. Observația dată este valabilă și pentru situațiile similare din pct. 8 și 41.

Pct. 10 se va corela cu prevederile art. 13 alin. (5) din *Legea nr. 225/2024*.

Prevederile pct. 12 și 13 se vor comasa, iar referința la actul prin care se desemnează membrii se va exclude ca fiind inutilă.

Pct. 17 urmează a fi revizuit prin prisma art. 13 din *Legea nr. 225/2024*, care stabilește că, Comisia se întrunește în ședințe și nu în reuniuni, iar ședințele Comisiei sunt convocate de președinte, prin intermediul secretariatului, dar nu cu sprijinul acestuia. În context, relevăm că terminologia utilizată în actele normative trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor legii (art. 54 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 100/2017*).

Cu referire la excepțiile stabilite la pct. 22 și 23, se va analiza oportunitatea menținerii acestora, or, prin acordarea posibilității de a acționa prin derogare de la regula generală fără a stabili cazurile concrete când urmează a fi aplicată excepția, norma juridică capătă un caracter incert și interpretabil.

La pct. 24, textul „pct. 24” se va substitui cu textul „pct. 23”.

Prevederile de la pct. 28 și 29 reprezintă atribuțiile Comisiei, respectiv, se vor expune la pct. 4.

La pct. 30 se vor exclude cuvintele „organizare și” întrucât organizarea comisiei este reglementată de către Guvern prin acest proiect. Totodată, norma de la pct. 31 dublează prevederile de la pct. 30, respectiv, acestea se vor comasa.

La pct. 34, cuvintele „cu timp parțial” se vor exclude, întrucât, regimul de muncă se stabilește (negociază) pentru fiecare contract de muncă în parte.

La pct. 35, în textul introductiv, cuvântul „puteri” se va substitui cu cuvântul „atribuții”.

La pct. 38 se va analiza oportunitatea specificării modului în care se va îndeplini procesul-verbal, or, *per a contrario* nu este permisă consemnarea în alt mod desfășurarea inspecției (de exemplu, în mod mai detaliat sau desfășurat).

La sbp. 41.3. după cuvântul „Secretariatului” se va completa cu cuvântul „Guvernului”.

În parafa de aprobare a Anexei la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei se va exclude textul „nr. 1”, or, anexele se numerotează în cazul în care există cel puțin două (observația este valabilă și pentru pct. 19).

La anexa nr. 2:

La pct. 1, pentru respectarea uzanțelor normative, cuvintele „prezentului Regulament” se vor substitui cu cuvântul „Regulamentului”.

La sbp. 3.3, cuvintele „convențiilor și acordurilor” se vor substitui cu cuvântul „tratate”. Potrivit art. 2 din *Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale*, tratate

internațional reprezintă orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional public, perfectat fie într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratată, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație, statut, act final, modus vivendi, aranjament etc., toate având valoare juridică egală).

La pct. 5 în prima propoziție se dispune posibilitatea depunerii cererii de aprobare semnată cu semnătură olografă sau semnătură electronică validă a reprezentantului legal sau autorizat al solicitantului. Atenționăm că, potrivit art. 362 din *Codul civil nr. 1107/2002*, un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Actul juridic încheiat de o persoană (reprezentant) în numele unei alte persoane (reprezentat) în limitele împuternicirilor dă naștere, modifică sau stinge drepturile și obligațiile civile ale reprezentatului. Astfel, pentru a nu crea confuzii privind folosirea terminologiei, se propune excluderea cuvintelor „legal sau autorizat al” în tot cuprinsul proiectului (pct. 52);

La pct. 6, pentru utilizarea limbajului specific normativ, se va utiliza expresia „se aprobă”.

La pct. 7:

La sbp. 7.1, semnalăm că elementele de identificare urmează a fi expuse în conformitate cu prevederile *Codului civil*: sediul, domiciliul, adresa poștală, numărul înregistrării de stat, codul fiscal etc.

La sbp. 7.8 lit. a), pentru o exprimare adecvată în context, recomandăm, substituirea cuvântului „Moldova” cu sintagma „Republica Moldova”. Observația dată este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

La pct. 18, se va revedea expresia „care se încadrează sub incidența Legii”, pentru o exprimare specifică stilului normativ.

La pct. 24, pentru respectarea art. 54 din *Legea nr. 100/2017*, care prevede că „verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective”, este necesară înlocuirea verbului „va emite” cu verbul „emite”. Observația dată este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

La pct. 28, semnalăm ca sintagma „Proiectul de Hotărâre de guvern este pregătit” nu este formulată într-un limbaj juridic, fiind necesară revederea acesteia și reformularea după cum urmează: „Proiectul Hotărârii Guvernului este elaborat”.

Pentru claritatea normei, recomandăm reformularea cuprinsului pct. 29, după cum urmează: „După definitivare, proiectul hotărârii Guvernului se prezintă Comisiei și solicitantului, pentru consultare”.

Pct. 30 și 31, propunem a fi comasate, deoarece redacția pct. 31 derivă din cuprinsul pct. 30. Totodată, atenționăm că termenul „protocol” va fi substituit cu termenul „proces-verbal”.

La pct. 32, semnalăm că termenul „a reiniția” nu se regăsește în vocabularul limbii române și este recomandabil substituirea acestuia.

La pct. 33, pentru rigoare normativă, sintagma „va transmite de îndată” se va substitui cu cuvântul „transmite”.

La pct. 34 se va revizui sintagma „Hotărârile Guvernului”, întrucât punctele nu se întitulează, iar la sbp. 34.2 cuvintele „va adopta” se vor substitui cu cuvântul „adoptă”.

Cuprinsul pct. 36 este declarativ și urmează a fi revizuit sau exclus. Concomitent, atenționăm că, Comisia are atribuții de monitorizare și de verificare a activităților

desfășurate în spațiul de testare inovativă (art. 29 și 30 din *Legea nr. 225/2024*), dar nu de supraveghere și efectuare a controalelor.

La fel, potrivit art. 31 din *Legea nr. 225/2024*, în scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare și de verificare, secretariatul Comisiei efectuează inspecții, în conformitate cu procedura reglementată în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În acest context, recomandăm revizuirea redacției pct. 41.

Pct. 39 este expus greșit și se va exclude. Semnalăm că, în conformitate cu art. 31 alin. (1) din *Legea nr. 225/2024*, în scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare și verificare, secretariatul Comisiei solicită toate informațiile și clarificările necesare.

La sbp. 42.1, se va menține doar termenul „suspendare”, or, potrivit DEX-ului, noțiunea de „suspendare” presupune întreruperea temporară a unei acțiuni, iar la sbp. 42.2 cuvântul „luate” se va substitui cu cuvântul „întreprinse”.

La pct. 43 semnalăm caracterul imprecis al normei determinat de folosirea sintagmei „în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 225/2024”, fiind necesară înlocuirea acesteia cu o trimitere la articolele vizate.

La pct. 44, sunt lipsite de claritate expresiile „seriile cronologice” și „orice alte informații relevante”.

Pct. 48 este inutil, în măsura în care norma respectivă se regăsește în art. 32 alin. (7) din *Legea nr. 225/2024*, potrivit căruia, în cazul în care constată că rezultatele proiectului de testare inovativă trebuie transpuse în cadrul de reglementare, Comisia va propune Guvernului acțiunile necesare pentru modificarea legislației.

Subsidiar, atragem atenția că în secțiunea 6 nu sunt inserate prevederi referitor la informațiile minime care trebuie să fie prezentate în raportul final și care trebuie să se regăsească în acest Regulament, în conformitate cu art. 32 alin. (1) din *Legea nr. 225/2024*.

Pct. 50 se va exclude, deoarece dublează cuprinsul propoziției a doua din pct. 49.

La pct. 52, se vor exclude cuvintele „din prezentul Regulament”. Potrivit art. 55 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017*, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.

La pct. 51-57 se va reține că „se aprobă prelungirea duratei proiectului de testare”, dar nu „cererea de prelungirea aprobării duratei proiectului de testare inovativă” și „prelungire a duratei aprobării proiectului de testare inovativă”. Astfel, pentru claritatea normei, este necesară reformularea acestei expresii în toate cazurile.

Pct. 58, referitor la situațiile de modificare a proiectului de testare inovativă, urmează a fi reexaminat prin prisma art. 23 alin. (3) din *Legea nr. 225/2024*, potrivit căruia, „Participantul asigură respectarea condițiilor pentru testele efectuate în cadrul proiectului de testare inovativă. În cazul unor modificări substanțiale ale proiectului de testare inovativă sau ale contextului care a condus la aprobarea acestuia, participantul informează Comisia în termen de 5 zile”. Deci, urmează a fi modificată atât denumirea secțiunii 8, cât și termenul menționat pentru informarea Comisiei.

La pct. 62, pentru precizia normei, sintagma „dezbate această cerere” se va substitui cu sintagma „examinează cererea de modificare a proiectului de testare inovativă”.

La pct. 64, semnalăm că sintagma „pentru adoptarea unei Hotărâri de Guvern cu privire la proiectul de testare inovativă” urmează a fi substituită cu sintagma „pentru adoptarea unei Hotărâri de Guvern cu privire la modificarea proiectului de testare inovativă”, or, în cazul dat se are în vedere modificarea acestuia.

La pct. 66, pentru corectitudinea informației juridice, urmează a fi precizată trimiterea la art. 3 alin. (1) care include condiții de eligibilitate.

Redacția pct. 90 este inutilă, deoarece dublează cuprinsul pct. 89 în partea ce vizează elaborarea proiectului hotărârii Guvernului de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și prezentarea acestuia Guvernului spre aprobare.

Cuprinsul pct. 94 contravine prevederilor art. 9 alin. (1) lit. i) din *Legea nr. 225/2024*, în corespundere cu care, elaborarea raportului anual privind inovația, constituie una din atribuțiile Comisiei și nu ale secretariatului Comisiei. La fel, semnalăm că, potrivit art. 33 din *Legea nr. 225/2024*, Comisia elaborează raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic pe baza rapoartelor finale prezentate în conformitate cu art. 32. Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic se publică până la sfârșitul trimestrului al II-lea al fiecărui an.

Subsidiar, atragem atenția că, în cuprinsul secțiunii 12 urmează a fi prevăzute cerințele privind conținutul raportului anual (a se vedea art. 33 alin. (2) din *Legea nr. 225/2024*).

Pct. 97 urmează a fi exclus, iar dispozițiile tranzitorii ce vizează emiterea de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei a unui ordin cu privire la forma, conținutul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare, vor fi inserate în proiectul hotărârii Guvernului.

Proiectul se va revizui în vederea eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din *Legea nr. 100/2017* textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. În context, recomandăm, evitarea utilizării excesive în textul proiectului a termenului „poate”, care atribuie caracter ambiguu normei, deci nu este îndeplinită condiția previzibilității normei juridice. La elaborarea unui act normativ, autorul are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, § 39*).

La definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 52 alin. (2) și (3) din *Legea nr. 100/2017*, potrivit cărora punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de prevederea legală enunțată, subpunctele se vor renumera conform prevederilor legale enunțate (a se vedea: pct. 9 din anexa nr. 1; sbp. 7.2, 7.8 din anexa nr. 2).

Secretar de stat

Eduard SERBENCO

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, srt. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

Nr. DJ-06/856- 1736 din 26 decembrie 2024

Nr.02-3091 din 09 decembrie 2024

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md
În copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 26 decembrie 2024, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern *privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)* și, în limitele competenței sale, comunică următoarele.

Se atestă după cum este menționat în sinteză că, observația autorității naționale de concurență din avizul Plenului Consiliului Concurenței nr.DJ-06/787 – 1645 din 29 noiembrie 2024 a fost acceptată de către autorul proiectului și a fost exclus dreptul de contestare în instanța de judecată a deciziei de respingere a cererii, însă îngrijorarea privind carența proiectului semnalată nu a fost soluționată.

Astfel, proiectul la anexa nr.2, pct.24 al Secțiunii 3 Examinarea și aprobarea cererilor de aprobare a proiectelor de testare inovativă prevede că, Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei va emite după caz o recomandare motivată de autorizare a proiectului sau o hotărâre de retrimiteră a solicitării la secretariatul Comisiei pentru o analiză suplimentară.

Pe când art.18 din Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în competența Comisiei atribuie și dreptul de respingere a cererii.

Prin urmare, proiectul de act normativ secundar nu este corelat cu legea primară - art.18 din Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în

materie de reglementare în domeniul energiei. Totodată, redacția definitivă a proiectului nu oferă claritate și previzibilitate în privința limitei subiecțiilor ce vor purta responsabilitate și, eventual, cine va deține calitatea de participant în instanța de judecată - Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, Ministerul Energiei sau Guvernul la contestarea în instanța de judecată a deciziilor Comisiei de respingere a cererii, drept asigurat de lege.

Anexă: avizul Plenului Consiliului Concurenței nr.DJ-06/787 – 1645 din 29 noiembrie 2024 - 1 filă

Alexei Gherțescu
Președinte